

A TENGERPÁRT

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat, 1908. július 4.

138. szám.

Kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.
Szerkesztőség és fők-kiadóhivatal (telefonszám 954)
Susák Ustokca ulica 54. II. emelet.
Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A tengerészeti hatóság Fiumében.

— Válasz Reményi Antalnak. —

Reményi Antal, a derék jó öreg publicista, aki sokat írt már össze a tengerészeti és fiumei kérdésekről, az „Alkotmány” legutóbbi számában cikket közöl a fiumei tengerészeti hatóságról.

Még mielőtt tanulmánya bírálatához fog-nánk, konstatálnunk kell, hogy Reményi Antal ezuttal téves utakon jár s ott keresi a hibákat, ahol nincsenek, ott tanácsol reformot, ahol arra semmi szükség nincsen.

Az egyébiránt derék és ritkán elfogult Reményi Antal ezuttal mérges tintába mártotta pennáját s oda csapott le, ahol legkevésbé fáj. Ugy látszik nem olvasta *Nauticus* kitűnő munkatársának a legközelebbi multban *A Tengerpart*-ban ugyancsak erről a kérdéstről írott cikkét, mert különben azt az álláspontot, ugyanazt a véleményt nyilvánította volna.

Mi is követeljük a tengerészeti hatóság reformját. De nem olyan értelemben mint Reményi Antal. Mi is hangoztatjuk, hogy az ügykezelés ez idő szerint nem a legtökéletesebb, s hogy szintugy hiányos az egész hatósági szervezet.

Reményi ur azonban nagyon téved, ha abban a hitben él, hogy itt bárminő szakképzett alelnök rendet tud teremteni. Folytonosan Triesztre hivatkozik s az ottani tengerészeti hatóságot állítja oda mintaképül. Azaz nem is a hatóságot: csak az elnökét Ebner lovagot. Ebner csakugyan kvalitásos férfi, aki föl tudja fogni hivatásának nagy jelentőségét és aki jó tanácsokkal tud szolgálni az illetékes köröknek.

Itt van a kutya eltemetve.

A fiumei tengerészeti hatóság — itt *Nauticus* szavait idézzük — addig nem lesz tökéletes intézmény, amíg kormányzók lesznek az elnökei, s amíg felülről, a minisztériumból fogják dirigálni.

Ezért követelte *Nauticus* nagy feltűnést keltett cikkében, hogy meg kell szüntetni a régi renszert. Az eddigi alelnökből elnököt kell csinálni, aki nem felsőbb ráncigálás után megy, hanem önállóan tud cselekedni.

Az önállóság hiánya okozott eddig a tengerészeti hatóságnál bajt és zavart. Tévesen írja Reményi Antal, hogy az eddigi vezetők azért nem fejthettek ki áldásos működést, mert nem tudtak — olaszul.

Ez első sorban is téves, illetőleg valótlan állítás. A tengerészeti hatóság élén állottak olyan vezetők, akik jobban bírták az olasz nyelvet, mint a magyart és mégsem jutottak semmire. A baj ott gyökeredzik, hogy tulajdonképpen nem ők a vezetők, hanem a mindenkorai szakértelem hiányában levő kormányzók és a minisztériumi szakosztály.

Hogy az alelnököket gyorsan cserélik, az talán hiba és nem helyeselhető egy szakember részéről sem. De hiszen voltak a tengerészeti hatóság élén olyan alelnökök is, akik nagyon is hosszú ideig uralkodtak. Hát ezek miért nem tudtak eredményt elérni?

Erre talán Reményi Antal helyett megadhatjuk nyomban a feleletet. Az elnökök, ha hosszú ideig voltak is a hatóság élén, épp oly tehetetlen, hatáskör nélkül való férfiak voltak, mint azok, akik rövid ideig szolgálták ebben a nevezetes pozícióban az államot.

Ellenben aláírjuk Reményi Antalnak azt az állítását, hogy nálunk az excessusig menő centralizáció következtében az alárendelés a véleményben valósággal szolgál s ez megöli minden talentumnak és önálló gondolkozásnak.

Tessék csak a tengerészeti hatósági alelnöki állást függetleníteni a kormányzói befolyás alól; tessék csak megszüntetni azt a lehetetlen állapotot, hogy a kormányzó legyen a hatóság elnöke s ruházzák fel az elnököt méltó hatáskörrel: majd elvállik, nem-e tud a mai tehetetlen vezető csodákat művelni. Nem e vezetési majd szakszerűen az alája rendelt hivatalt.

Ha a vezető bírja a garanciát arra nézve, hogy itt maradása nem függ kormány szeszélyektől, mindenről gondoskodni fog, sőt Reményi ur kívánságára megtanulja még az olasz nyelvet is. Ámbátor annak óriási szükségét momentán nem látjuk.

Mindenesetre hasznos, célszerű a nyelvtudás egy olyan állásban, mint aminő ez, de hogy ettől váljék függővé, hogy valaki lehet-e tengerészeti hatóság vezetője, vagy sem, nem képzelhető el. Mert hiszen lehet valaki elsőrangú szakértő, kiváló tehetségű, de nincs nyelvérzékkel fölruházva s legjobb igyekezete mellett sem tudott több mint három vagy négy nyelvet elsajátítani.

A nyelvtudomány nem mindig jár szakértelemmel s éppen úgy lehet Reményi Antal jó nyelvtudós és rossz tengerész. Ne a nyelvi szempontokra legyünk tekintettel. A tengerészeti hatóság reformjánál a legkevésbé fontos a nyelvkérdés. A reformnak ott kell kezdődnie hogy a hatóság vezetőjének önálló hatáskört kell adni. Ezután következik a többi: amit *Nauticus* olyan szépen és elég kimértően javasolt. Az elnök mellé három tanácsost kell állítani. A hatósági ülnökök számát tizenkettőre kell emelni. A műszaki osztályt, amelyet ez idő szerint öt szakember képvisel, ki kell egészíteni. Stb.

Ezek s a többi reformokat *Nauticus* már ismertette, tehát fölösleges lenne ismétlésekbe

bocsátkoznunk. Tettük ezt ebben a mértékben csak azért, mert úgy hiszik Reményi Antalnak nem volt tudomása a mi reformjavaslatunkról.

Azok a mulasztások, hibák és tévedések, amelyek Reményi Antalnak az „Alkotmány” legutóbbi számában megjelent közleményében föl vannak említve, mind onnan erednek, hogy a tengerészeti hatóság vezetőjének nem volt eddig kellő hatásköre s ha valamit mégis saját iniciatívájából akart végrehajtani, rettegnie kellett a felsőbb urak féltékenységétől, irigységétől és hasonló hivatali kellemetlenségektől, amelyeknek senki sem teszi ki magát szívesen.

Az önállóság csak függetlenséggel jár s addig nem lesz önállóság a tengerészeti hatóság vezetésében, amíg a vezetőt kellő hatáskörrel föl nem ruházzák. Addig a tengerészeti hatóság megmarad a mai nivón, amely közepesnek mondható, de nem tökéletes. A vezető emberei lehetnek a legképzettebb férfiak, de megszűnik az alkalmazhatóságuk, mihelyt nem járhatnak el függetlenül és nem a lent székelő tengerészeti szakosztály eszejárása szerint. Hiszen tagadhatatlan, hogy a kereskedelemügyi minisztériumban is szükség van egy tengerészeti osztályra. De ennek a hatáskörét egészen más korlátok közé kell szorítani. Ennek a szakosztálynak jusson az ellenőrzés, az utólagos felülvizsgálás munkája. A folyó és sürgős ügyeket azonban nem Budapesten, hanem itt a tengerparton épült hatósági palotában kell elintézni.

Ha ilyen értelemben oldják meg a tengerészeti hatóság reformját, reményünk lehet arra, hogy itt végre tökéletes munkát fognak végezni; legyen a vezető a mai alelnök, vagy bárki, aki esetleg valamikor utána következik.

Előfizetési felhívás.

Julius I-re új előfizetést nyitottunk „A TENGERPÁRT”-ra, amely Fiume egyetlen magyar napilapja s a közelmúlt eseményei után méltán számíthat minden fiumei magyar ember támogatására.

Aki még nem előfizetője lapunknak, siessen leróni azt a kötelességét, amelylyel minden magyar ember a magyar sajtóval szemben tartozik.

„A TENGERPÁRT”

most már ötödik esztendeje szolgálja az országnak ezen a végpontján a magyar nemzeti és gazdasági érdekeket s mennél erősebbé tesszük, annál jobban felelhet meg nagy hivatásának.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 24 korona
Fél évre . . . . . 12 „
Negyedévre . . . . . 6 „

„A TENGERPÁRT”
kiadóhivatala.

UJDONSÁGOK.

— **Személyi hír.** Márffy Albin miniszterelnökségi államtitkár több heti szabadságát megkezdte s Lovranába érkezett.

— **A mi függetlenségünk.** Egyszer olvasson a minap azt a kérdést intézte hozzánk, hogy miért nem reflektálunk Fiume országgyűlési képviselőjének hazug kijelentésére, amelylyel azt akarta elhitetni a magyar törvényhozókkal, hogy a *Tengerpart* a magyar kormány orgánuma. Erre a kérdésre talán fölösleges lett volna válaszolni, mert hiszen mindenki tudja, hogy a *Tengerpart* fennállása óta soha egy kormánytól egy fillért nem kért és nem is kapott. Ez a lap mindenkor a magálában járt s csakis olvasóinak a támogatásából élt. Ez a lap nem adta el magát senkinek s még szabadjegyet sem élvezett soha a kormánytól. Ritka, Magyarországon páratlan eset ez éppen most, amikor a kormány az ország összes lapjait megvásárolta s így akarja meghamisítani a magyar közvéleményt. A *Tengerpart* volt is, marad is az egyetlen igazán független magyar lap Magyarországon, mert szívós akarattal, nagy fáradtsággal meg tudta mutatni, hogy a magyar közönség rokonszenve és szeretete előbb utóbb oda pártol, ahol a becsületes elvek alapján szolgálják az állami és nemzeti érdekeket. Ma már ott tartunk, hogy a *Tengerpart* több ezer olvasóhoz jutott, akik nemcsak olvassák, hanem pártolják s a magukénak vallják ezt a lapot. Ennél fényesebb elégtételhez pedig nem juthat egy lap sem, amelyet azért ért el, mert küzd és fárad rendíthetetlenül, hogy olvasóit, a magyar nemzet itt élő fiait védje és oltalmazza. Mi meg fogunk maradni a régi elvek alapján s a olvasóink mindenkor az eddigi ragaszkodást fogják tanusítani lapunk iránt, sikereinkben egyre gazdagabbak leszünk. S ezek a sikerek nemcsak bennünket, hanem az egész cserben hagyott magyarságot fogják erősíteni.

— **Rappresentanza.** A városi képviselőtestület pénteken délután 6 órakor Vio Ferenc dr. polgármester elnöklésével ülést tart. A napirend a következő:

A jegyzőkönyv hitelesítése, bejelentések, közlések, interpellációk. Egyesületek emlékirata ipariskola létesítése tárgyában. Egy utépítés ügye. Egy bizottság kinevezése az új városi fürdő építésére vonatkozó tervezet elkészítésére. A városi orvosok ügye. A városi zenekar kérése az egyenruhák renoválására. Egy városi telek megvétele. Állások létesítése a városi kórházban. Föllebbezések bor, sör és likőreladási engedélyek ügyében, a városi kórház 1909. évi költségvetése. A zárt ülésen folyó ügyek kerülnek elintézésre.

— **Térszene.** A városi zenekar ma este 8 és fél órakor az Adamich-téren térszenét tart. A műsor a következő: Sousa — Induló. 2. Andolfi — keringő. 3. Puccini — „Bohéme” első felvonás. 4. Verdi — „Aida” II. felvonás finale. 5. Rossini — „Semiramide” szimfónia.

— **Mascagni trieszti koszorúja.** A trieszti olasz főkonzuli közbenjárására Mascagninak visszaadták azt a koszorút, melyet művének multikori bemutatója alkalmával a hatóság elkobzott, mert a szalagján a trieszti ifjak irredenta izü fölírását alkalmazták. A szalag, elkobzása annak idején nagy nyugtalanságot keltett.

— **Fenicse színház.** Tegnap este a „Frustrata” című bohózat került színre. Ma este Hennequin és Weber bohózata „Fiorette és Patapon”-t adja elő a messzinai társulat.

— **Világjáró magyar diákok Fiumében.** Tegnap két magyar világjáró diák érkezett Fiuméba. Dezső Marton és Kovács Gyula a két vállalkozó szellemű diák, akik arra határozták el magukat, hogy gyalogszerrel bejárják Olaszországot, onnan pedig Dalmáciába mennek s Bosznián, Szerbián keresztül térnek haza Budapestre. A diákok 2800 kilométert akarnak megtenni s ide is gyalog érkeztek.

— **Hajóskapitányok és gépészek mozgalmá.** Vasárnap reggel memorandumot nyuj-

tottak át a Magyar-horvát hajóstársaság kapitányai és gépészei az igazgatóságnak, amelyben a következők teljesítését kéri: 1. Fizetés-emelés. 2. Az előléptetési viszony megállapítása modern rendszer alapján. 3. Választott bíróság elismerése oly ügyekben, amelyek az igazgatóság, gépészek és kapitányok között fölmerülnek. 4. Szolgálati pragmatika. 5. A szolgálati idő egyöntetűsége. 7. A kivánságokra július 18-ig kéri a választ. Mint értesülünk, az igazgatóság a választott bíróság létesítését nyomban visszautasította. A többi pontokra nézve pedig határidőn belül fog válaszolni. A gépészek és kapitányok szolidaritást vállaltak a munkanélküli gépészekkel, ami arra enged következtetni, hogy a mozgalom komoly jellegű. Reméljük, hogy az igazgatóság és az alkalmazottak között létrejön a békés megegyezés, mert józan belátással és kölcsönös megértéssel többre jutunk, mint a nagy károkat okozó munkabeszüntetésekkel. Azt hisszük, hogy ez alkalommal nem kerül kenyértörésre a dolog.

— **A központi választási bizottság** holnap délután 12 órakor a városi kórház tanácstermében ülést tart, amelyen az 1909. évi ideiglenes választói névjegyzék ellen beadott főlshózlamlásokat fogják tárgyalni.

— **Uj motorok hajórajunk számára.** A pólai tengerészeti kormányzó gépezetmérnöki osztályának vezetője, Hermann Hugó tengerészfőnök a közös hadügyminisztérium megbízásából Amerikába utazott, hogy ott a jessey-city-i „Standard Motor Construction Co.” társaságánál felülvizsgálja azokat a motorokat, amelyeket az osztrák-magyar hajóraj számára rendeltek és amelyek állítólag nagyban emelnék hajóink menetsebességét és akcióképességét.

— **Kiselejtezt iratok.** A városi állandó bizottság még az elmúlt évben a városi irattárnak rendezési dolgában intézkedett s a fölsőleges iratok kiselejtezését rendelte el. A munkálatok végzésénél Dumicich és Thierry városatyák teljesítették az ellenőrzést. Összesen tizenöt zsák kevésbé fontosakat selejtezték ki az irattárból.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** Az elmúlt június hónapról a következő statisztikai adatokat vesszük: született 91 (52 fiú 39 leány) törvénytelen 11 fiú 8 leány, halva született 3. Haláleset 103, házasság 26.

— **Körözött ellenőr.** A fiumei rendőrség távirati értesítést kapott a budapesti rendőrségtől, hogy Purinsky Frigyes, egy magyar hajóstársaság ellenőre Fiuméba szökött, anélkül, hogy a reábizott pénzbeli ügyekkel leszámolt volna. Purinsky budapesti illetőségű, 22 éves magistermetű, szökehajó, szeme világoskék és legfőbb ismertető jele, hogy balkeze kisujján két köröm van.

— **Közgyűlés.** Az izraelita hitközség mult vasárnapra hirdetett közgyűlést határozatképtelenség miatt július 5-ére halasztották, amikor tekintet nélkül a megjelentek számára fogják az ideai közgyűlést megtartani.

— **A Magyar Kőr Cabaret estéje.** A Fiumei Magyar Kőr nagyszabású Cabaret-est rendezésére készül. A kőr vezetősége felkéri mindazokat, akik szerepelni óhajtanak, hogy szándékukról értesítse. A Cabaret-est idejét még nem állapították meg.

— **A választók figyelmébe.** A városi tanács közhírré teszi, hogy a városi statutum értelmében a városi hivatalban e hó 10-től hat hétre kifüggesztik a választói névjegyzéket. Esetleges főlshózlamlásokra e hó 10-től 14-éig van alkalom; ezen határidőn túl azonban semmiféle főlshózlamlást nem vesznek tekintetbe. A város minden polgárának jogában áll bárkinek a névjegyzékébe való iktatását vagy törlését kérni. A jegyzék elleni főlshózlamlások a városi tanács titkári hivatalánál (I. emelet 2. helyiség) nyújthatók be. A főlshózlamlások szóban vagy írásban jelenthetők be s ez alkalommal 20 korona fizetendő, amely elutasítás esetén nem térítetik vissza.

— **A fogsor.** A vasutasok velencei kirándulása alkalmával sok apró tréfás epizód mulattatta a résztvevőket. A legmulatságosabbak közül egy egész tarka krónika telnek. De sajnos lapunk terjedelme nem engedi, hogy a sok komoly kérdés közé egy kis tréfás tarkaságot is hozzunk. Mikor a hajó Velencéből visszatérőben a hajnali órákban Fiume közelében járt, egy fatalembert elkiáltotta magát:

— Találatott egy gyönyörű fogsor tulajdonosa átveheti a hajó főpincérénél.

A hajó befutott a kikötőbe, kikötött, az utasok partraszálltak, de biz a gyönyörű fogsor tulajdonosa nem jelentkezett s most is átveheti a „Dániel Ernő” főpincérénél.

— **Zátonyra jutott hajó.** Caneából jelentik nekünk, hogy a Tessaglia görög gőzös Chersonissos foknál zátonyra jutott.

— **A kikötőből.** Julius 3-án. Indult: „Tebe” osztrák gőzös Szmirnába 130 tonna cukorral, 40 tonna fával és 60 tonna vegyes áruval; „Gaetano” olasz gőzös Trapaniba 140 tonna fával; „Dalmat” magyar-osztrák hadiyacht Zárába; „Bassovie” német gőzös Bassoviába 22,000 láda patróleummal.

— **A Norddeutscher Lloyd államosítása.** Nem tudjuk, de nem is kutatjuk, hogy miféle üzleti érdek röpitette világgá azt a szenzációsnak látszó hírt, hogy a német kormány államosítani akarja Németország két legnagyobb hajózási vállalatát, a *Norddeutscher Lloyd* és a *Hamburg-Amerikai Vonalat*. Állítólag Vilmos német császár pártolja legerősebben a tervet, melynek most a kormányt és a német birodalmi gyűlést is meg akarják nyerni. Mi e hír komolyságában részben azért nem bizunk, mert a közhangulat ellene van az államosításnak, részben pedig azért, mert a *Norddeutscher Lloyd*, az utóbbi időben nem bizonyult a legjobb üzleti vállalkozásnak és több alkalommal kénytelen volt a német kormány támogatását igénybe venni.

— **Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Reszvénytársaság.** A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Reszvénytársaság június hó 30-án tartotta tizenharmadik rendes évi közgyűlést. Kornfeld Zsigmond főrendiházi tag elnök és Pekár I. alelnök akadályoztatása folytán Horváth Elemér miniszteri tanácsos, az igazgatóság tagjának elnöklelte alatt. Bíró Tamás miniszteri tanácsos, miniszteri biztos jelenlétében. A közgyűlés helyesléssel vette tudomásul az évi jelentést, elfogadta az igazgatóság indítványát, hogy 1907. évi osztalék 8 korona összegben állapítsák meg, megadta az igazgatóságnak és felügyelő bizottságnak a felmentvényt és megválasztotta a felügyelő bizottságra: lovag Ahsbals Leó, Deutsch Antal, Jármay Gyula, Matuska István, Oeti Ferenc, dr. Vértessy Sándor és Werkner Ármán urakat. A társaság hajóparkja az Eggenhofer József hajózási vállalatól megvásárolt uszóművekkel gyarapítva, az elmúlt évben 48 darab összesen 18,650 indikált löerővel bíró gőzösből, 273 darab 140,514 tonna hordképességű uszályhajóból, 69 darab kikötő állóhajóból és 1 darab mentőderelyéből állott. A társaság uszóműveinek értéke felszerelés nélkül: 17.789,951.63 K, míg a felszerelés 2.082,374.84 K értékkel bír. A gőzösök 5166 menetet tettek 112.912 menetóra alatt és a megtett utak hossza 944.80 kilométer, személykilométerek száma 32.654.999, a tonnakilométereké 391.601.206. A társaság gőzösei összesen 747 idegen hajót vontattak. A személyszállítás 762.232.38 K, az áruszállítás 5.665.700.46 K bevételt eredményezett, mely a mult évi eredményhez képest, örvendetes emelkedést tüntet fel. A társaság tartalékai 10.000.000 K részvénytőkével szemben 8.254.050.41 koronát tesznek ki. A tizenharmadik szelvényt mártól kezdve a társaság pénztára és a Magyar Általános Hitelbank váltja be. Az igazgatóság a közgyűlést követő alakuló ülésén elnökké Kornfeld Zsigmond, alelnökké Pekár Imre urakat választották meg.

— **A kereskedelmi és magántisztviselők egyesülete** július 5-én (vasárnap) kirándulást rendez Pólába és a brioni szigetekre a „Tátra” gőzössel. A résztvevni szándékozók kéretnek a részvevésre jogosító jegyet vagy az egyesületi helyiségben, vagy pedig a bizottság tagjainál mielőbb megváltani, mivel előjegyzések július elseje után semmi esetre sem vétetnek figyelembe.

Egy jegy ára 4 korona személyenként. A pólai közös, de nem kötelező, ebéd ára 2-60 korona személyenként ital nélkül. A részvételre jogosító szelvény e jeggyel együtt kapható.

— **Beiratkozások az állami főgimnáziumba.** Az állami főgimnázium igazgatósága közli, hogy a beiratások július 5-éig bezáróan folynak. A szülők felkéretnek, hogy a beiratásokat idejekorán eszközöljék, hogy szükség esetén a párhuzamos osztályok föllállítása dolgában intézkedés történhessék.

— **Posta hadihajók számára.** Az „Elisabeth” csatahajóhoz szóló postát e hó 3., 4., 5 és 6-án délután 6 óra 20 perckor továbbítják Triesztből Naupliába.

Távirat ◀ Telefon.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, július 3. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

Az ülés megnyitása után áttérnek a napirendre s megkezdik a végrehajtási novella folytatólagos tárgyalását.

Bozóky Árpád az első szónok, aki a végrehajtási reformot szükségesnek tartja s ezért a javaslatot elfogadja, bár az több pótlást igényel. Eppen ezért javasolja, hogy javaslat végtessék le a napirendről s a pótlásokkal együtt ősszel terjesztessék újra a Ház elé.

Buzsáki Barna a javaslat mellett beszél.

Nagy Dezső hosszasan bírálja a javaslatot s végül elfogadja.

Bernáth István polemizál Nagy Dezsővel s a javaslatot elfogadásra ajánlja.

Bakonyi Samu előadó felszólalása után Günther Antal igazságügyi miniszter beszél a javaslatról s reflektál az elhangzott beszédekre. Kijelenti, hogy a javaslat megszünteli az uszórát ezen a téren. Egész más hitelviszonyok fognak az új törvény nyomán támadni. A hitelező az adós becsületességére és tisztességére fogja alapítani a hitelezést. Szükségesnek tartja, hogy a javaslat nyomában a kihirdetés után életbelépjen. A régi követelések lejártát a bíróságra kell bízni. Kéri a javaslat elfogadását.

Simonyi Sándor visszavonja határozati javaslatát, mire a végrehajtási novellát általánosságban elfogadják.

Ezután megkezdik a javaslat részletes tárgyalását.

Az ülés folyik.

A gázgyári sztrájk.

BUDAPEST, jul. 3. A budapesti gázgyári munkások sztrájkja egyre tart. Az igazgatóság följelentést tett a sztrájkolók ellen, hogy dolgozni akaró munkásokat a sztrájk-tanyára csalták s fogva tartják őket.

Megőrült rendőr.

BUDAPEST, jul. 3. Novák Sándor budapesti rendőr ma az országban hirtelen megőrült, kardot rántott s társait le akarta kaszabolni, s közben többeket megsebesített. Csak nagy nehezen sikerült a dühöngő őrültet lefogni.

Eulenburg herceg pöre.

BERLIN, jul. 3. Eulenburg herceg pörében a tárgyalási elhalasztották. Újabb huszonhárom tanút idéztek be s a tárgyalás előreláthatólag még egy hónapig fog húzódni.

Nasit újra jelölték.

TRAPANI, jul. 3. A trapani választás ismert megsemmisítése következtében új választás lesz. Trapani választópolgárai újból egyhangulag jelölték Nasit Vunziót, a volt sikasztó minisztert.

Munkásokat toboroznak.

MÁRMAROSSZIGET, jul. 3. A budapesti gázgyárak egyik mérnöke ötszáz munkást toborzott összesen, akiket a sztrájkolók helyett akarnak alkalmazni. Az első csoport ma indul Budapestre.

Meglopott grófnő.

HAMAURG, jul. 3. Weiner grófnőtől tegnap séta közben ellopták a kezításkáját, amelyben ékszerei és pénze volt.

Hajókatasztrófák.

LONDON, jul. 3. Las Palmasból érkezett jelentés szerint Agaita és Las-Palmas között a „Lucia” és „Rosa” spanyol hajók összeütköztek. A „Rosa” elsüllyedt, a másik súlyos sérüléseket szenvedett.

Általános sztrájk.

CORUNA, jul. 3. Ma kitört itt az általános sztrájk. A munkásság és rendőrség között véres összeütközés volt. Több ember megsebesült. Nagy a nyugtalanság.

Vasuti szerencsétlenség.

SAN-LOUIS, jul. 3. Két gyorsvonat összeütközött. A kocsik egy része kigyulladt s lángokban áll. Nyolc utas szörnyethalt, huszontöt életveszélyesen megsebesült.

Telefon-számok :

Szerkesztőség	954
Kiadóhivatal	229
Nyomda	920

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon úján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

„De la Ville“

szálloda, kávéház és étterem.

FIUME, Deák-korzó.

Az átutazó és a helybeli magyar-ág legnagyobb és legkedveltebb találkozó helye.

Tulajdonos
Szentgyörgyi Ferenc.

CIGALE

tengeri fürdő

Lussinpiccolo mellett. — 200 kabin.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA
a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszerzappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Halál a poloskákra !!!

DESODEROL

az egyetlen radikális szer poloskák és más férgek ellen. Ragados betegségek ellen fertőtleníti. Elárusító

Graf A. Fiume Riva Canale Telef. 622.

Literje K 1.50 házhoz szállítva.

Lakások fertőtlenítése elvállaltatik.

Első fumei magyar uri és női fodrász terem az Adria Palotában.

Külön női teremben hajmosás, fésülés, és mindennemű modern hajmunkák végeztetnek.

Az uri teremben pontos és jó kiszolgálás.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

Schicht szarvasszappana
a legjobb

Schicht szarvas jegyű szappanát rendkívül kitűnő tulajdonságainál fogva előnyösen használhatjuk minden elgondolható mosási célra: személyes használatra, legfinomabb és durva, fehér és színes vászonneműek mosására, konyhaedények, bútorok, szőnyegek, háziállatok tisztítására stb. stb. A legjobb kiválasztott nyersanyagokból lesz előállítva.

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés

Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.

Raktárak Via delle Pille 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban, mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben „KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

Az új bérlő által teljesen újjáalakított és kiválóan vezetett

THERAPIA PALACE

CIRKVENICÁBAN

kitünő ellátást és kifogástalan kényelmet nyújt mérsékelt áron.

Villanyvilágítás, házi fürdők, remek fővénnyű tengeri fürdő, saját tehenészet, jéggyár stb. Orvos a házban.

Felvilágosításokkal készséggel szolgál

Az Igazgatóság.

CANTRIDA FÜRDŐ ÉS VENDÉGLŐ

Kombinált villamos vasuti és fürdőjegyek:

Felnőtteknek: Fiumara-Cantrida 70 fill. Giard. pubb.-Cant. 60 fill.

Gyermekeknek: „ „ 50 fill. „ „ 40 fill.

Ez árakban befoglalatik a villamos vasut oda-vissza, az omnibus, a fürdés és a fehérenemű.

Tíz jegyet tartalmazó blockok árai:

Felnőtteknek: a Fiumarától 6.— kor., népkerttől 5.— kor.

Gyermekeknek: „ 4.40 kor., „ 3.40 kor.

Jegyek és blockok kaphatók a villamos vasut kalauzainál és a fürdőpénztárnál.

Remek árnyas kert és nagy terras.

Szobák idegeneknek. — Magasforrasú vízvezeték — Villanyvilágítás.

— Izletes ételek és kitünő italok. —

Kőbányai Polgári Sör.

Vasár- és ünnepeken katonahangverseny.

Vasár- és ünnepeken katonahangverseny.

Prodam és Társa Fiume

Mérnök iroda és iparvállalatok berendezése

Via Adamich I. sz.

Via Adamich I. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések. Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.

Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.

Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

TIROLESE VENDÉGLŐ

Fiume, Corso az Adamich térrel szemben.

Kitünő ételek és italok a nap minden szakában. Remek halak

Az idegenek találkozó helye.

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lif, fürdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

ADRIA ÉTTEREM

— FIUME, —

Piazza Elisabetta. o—o—o Via Adamich.

A város központjában.

Idegenek találkozó helye.

Kitünő konyha.

Minden időben friss halak.

Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Nattich: Henrik

FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.

Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak

részvénytársaságának.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jéggyár: Canale-utca, Steinmann-ház.**GYÓGYHATÁSÚ****DUPLA MALÁTA SÖR**

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákból érkezik frissen a gyárból. — Ezen kitünő sörön kívül állandóan raktáron van kivitelezési és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl.-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákból.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:

Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrassy I. sz.

az általánosan elismert legolcsóbb bevásárlási forrás férfi és női divatcikkek és rövidáruban.

Házikenyér Sütőde

Kitünő házikenyér saját sütődémből. Barna kenyér 18 krajcár, fehér kenyér 20 krajcár. Elvállalok sütést a közönségtől is. Berakás d. e. 9 órakor s d. u. 2 órakor.

Via Risorta 20. sz. PAPP KATALIN.

FÉRFI RUHÁT VESZ ÉS ELAD és olcsón tisztít s javít szakszerűen férfi- s női ruhát

RADAKOVICS DÁNIEL FIUME

Vicolo dell' Ospedale 30 (Hungária szállóval szemben.)

Olcsó cipő

Nagy vétel folytán bámulatos olcsón ad el férfi- női- és gyermek cipőket Szekulesz Sándor japán és kínai áruház FIUME, Via Alessandrina I.

Dr. Krisković Vladimir

fogorvosi műterme

FIUME,

Via del Porto I. l. emelet

Specialista aranyfogak s koronák betevésében. Fájdalom nélküli műtétek.

Rendelés d. e. 8—12

és d. u. 2—6 órakor.

A kinek tartós jutányos szobafestő, olajmázoló vagy cimfestő munkára van pontos időben szüksége forduljon

Altberger Ignác

első fiumei magyar szoba- s cimfestőhöz Via Sanità (Adria palota) Telefon 923.

Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDÁBAN FIUME.